SISÄMINISTERIÖ **LAUSUNTO** **HE 42/2018 vp**
RAJAVARTIO-OSASTO

Rajavartioylitarkastaja Pertti Normia 19.04.2018

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

HE 42/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteeseen tehtyjen muutosten hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä laiksi merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Sisäministeriön rajavartio-osasto, joka toimii samalla Rajavartiolaitoksen esikuntana, esittää lausuntonaan seuraavaa:

Kansainvälisessä merenkulkujärjestössä IMO:ssa on hyväksytty vuosina 2016 ja 2017 muutoksia MARPOL-yleissopimukseen, joilla on laajennettu ja tarkennettu alusten aiheuttamien typen oksidipäästöjen rajoittamista koskevaa sääntelyä. Suomen kannalta keskeisin päätös oli muutos, jolla nimettiin Itämeri ja Pohjanmeri typen oksidipäästöjen valvonta-alueiksi. Päätöksellä rajoitetaan alusten typen oksidipäästöjä näillä alueilla vuodesta 2021 alkaen. Mainittakoon, että Itämeri on jo MARPOL liitteen VI mukainen valvonta-alue koskien alusten rikkipäästöjä.

Sisäministeriön rajavartio-osasto kannattaa ehdotettuja muutoksia sekä korostaa samalla Itämeren alueen ympäristönsuojelua parantavien toimenpiteiden tärkeyttä. Tämän vuoksi se tuokin painokkaasti esille erityisesti MARPOL liitteen VI mukaisten aluksista ilmaan menevien päästöjen seuraamusjärjestelmän kehittämistä samantyyppiseksi kuin jo on Suomessa voimassa MARPOL liitteen I mukaisten öljypäästöjen osalta. Tällainen hallinnollinen seuraamusjärjestelmä on käytössä muun muassa Norjassa, Saksassa ja Belgiassa, joissa se on osoittautunut hyvin toimivaksi ja vähentänyt kiellettyjen ilmaan menevien päästöjen määrää.

Samalla tulisi harkita hallinnollisen seuraamusjärjestelmän laajentamista myös MARPOL liitteen II mukaisiin kemikaalipäästöihin, jotka ovat kemikaalien merikuljetusten lisääntymisen myötä alkaneet aiheuttamaan enenevässä määrin pilaantumista muun muassa Välimerellä ja Pohjanmerellä. Kemikaalipäästöjä tapahtuu yleensä alusten lastitankkien pesuvesien sääntöjen vastaisesta tyhjennyksestä mereen. Merenkulussa on globaalisti havaittavissa selkeä trendi siitä, että laittomat päästöt kohdistuvat useimmiten niille alueille, joilla ei ole toimivaa seuraamusjärjestelmää. Esimerkiksi hallinnollisen öljypäästömaksun säätämisen myötä ovat laittomat öljypäästöt kauppa-aluksista Suomen merialueilla ja talousvyöhykkeellä vähentyneet merkittävästi.